

จดหมายข่าว **งานสุขภาพ**

ความร่วมมือไทย - ลาว ด้านการแพทย์และสาธารณสุข
ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ISSN 1685-6643

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ๒๐๐๘

เพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านการแพทย์และสาธารณสุขในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ไวรัสตับอักเสบและการวินิจฉัยของห้องปฏิบัติการ (ต่อจากฉบับที่แล้ว)

การตรวจทาง serology

การวินิจฉัยโรคไวรัสตับอักเสบบี (HBV) เป็นการตรวจหาแอนติเจนและแอนติบอดี (serological markers) หลายๆ ตัว เพื่อประกอบการวินิจฉัยโรค ได้แก่ HBsAg, Anti-HBs antibody, HBcAg, Anti-HBc antibody, HBeAg, Anti-HBe antibody แต่ markers ที่ทำกันมากคือ HBsAg, Anti-HBs antibody และ Anti-HBc antibody ส่วนเทคนิคที่นิยมใช้ในปัจจุบันคือ ELISA หรือหากห้องปฏิบัติการที่ไม่มีเครื่องมืออัตโนมัติก็อาจใช้เทคนิคอื่น เช่น gel particle agglutination, reverse passive hemagglutination (RPHA), passive hemagglutination (PHA)

การแปลผลการตรวจพบ serological markers ในการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี

HBs Ag	HBc Ag	Anti-HBs IgM	Anti-HBc IgG	Anti HBs	Anti HBc	การแปลผล
+	+	+	+	-	-	ติดเชื้อแบบเฉียบพลัน
+	+	-	+	-	-	ติดเชื้อแบบเรื้อรัง (แพร่เชื้อได้สูง)
+	-	-	+	-	+	ติดเชื้อแบบเรื้อรัง (แพร่เชื้อได้ต่ำ)
-	-	+	+	-	+	เพิ่งหายจากโรค แต่ยังไม่สร้างภูมิคุ้มกัน
-	-	-	+	+	+	เคยติดเชื้อมาก่อน ปัจจุบันมีภูมิคุ้มกันโรคแล้ว
-	-	-	-	+	-	เคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบีมาก่อน
-	-	-	-	-	-	ไม่เคยติดเชื้อหรือฉีดวัคซีนมาก่อน

การตรวจทางอณูชีววิทยา (Molecular method)

เป็นการตรวจหา viral nucleic acid (DNA หรือ RNA) หรือสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัส การตรวจโดยวิธีนี้ยังมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับการตรวจทาง serology

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชฎารัตน์ จารุชัยมนตรี
คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล

controlled-release capsules ดังนั้นยาที่ทำในลักษณะพิเศษเหล่านี้ หากมีการหักเม็ดยา หรือบด หรือเคี้ยว จะทำให้การออกฤทธิ์ของยาไม่เป็นไปตามที่ต้องการ

ทำไมจึงห้ามนอนทันทีหลังกินยา?

ยาบางอย่างอาจทำให้เกิดแผลที่หลอดอาหาร ดังนั้นภายหลังกินยาจึงต้องดื่มน้ำมากๆ และห้ามนอนทันที เพราะ

ต้องการให้ยาผ่านหลอดอาหารสู่กระเพาะอาหารได้สะดวก เช่น ยาอะเล็นโดรเนต (alendronate) ที่ใช้รักษาโรคกระดูกพรุน ยานี้จึงแนะนำให้กินเมื่อตื่นนอนตอนเช้า ซึ่งนอกจากจะลดความเสี่ยงต่อการเกิดแผลที่หลอดอาหารแล้ว ในตอนเช้าท้องยังว่างอยู่จึงเป็นผลดีอีกต่อหนึ่งที่ทำให้ยาถูกดูดซึมเข้าสู่ร่างกายได้ดี

จากข้อมูลที่กล่าวมานี้ เกสเซอร์สามารถอธิบายให้ผู้ป่วยเกิดความเข้าใจ และทำให้ผู้ป่วยให้ความร่วมมือในการกินยาอย่างถูกต้อง